

Lovforslag i en anden Retning ikke vilde være uforuden.

Indenrigsministeren: Jeg skønner ikke rettere, end at § 14 i Loven af 1852 var saaledes affattet, at de Tiendecommissioners Formening dog nok var den rette, som gik ud fra, at de maatte foretage en Undersøgelse af Tiendens Betsaffenhed, forinden de bestemte Tiendeafgiften, idet der nemlig staaer, at den skal fastsættes „ved Kjendelse“, og dette Ord „Kjendelse“ forubfatter en foregaaende Undersøgelse. Imidlertid skal jeg ogsaa holde for, at, hvor man har indskrænket sig til ved et Skjøn at bestemme Bederlaget, navnlig i Genhold til hvad der tidligere er fastsat for den samme Tiende, kan der ikke være den mindste Grund til, at disse Fastsættelser ikke ogsaa skulde erklæres for gyldige. Det maa nemlig vel mærkes, at det hele Forhold har egentlig kun Interesse, saavidt jeg skønner, med Hensyn til Statens Ret til Skat af Tienden; thi naar den Vedkommende selv eier Tienden, er der ikke for Nødværket Tale om nogen Udelse, og naar han har afhændet eller kommer til at afhænde denne Tiende, vil han jo faae det bestemt efter den Værdi, der er sat derpaa, og naar denne Værdi blot er sat efter et rimeligt Skjøn, er det vel tilstrækkeligt i dette forresten uidentviveljelige Tilfælde, at en Mand afhænder en Tiende, han engang har erhvervet som sin Eiendom. Jeg troer fremdeles heller ikke, at det just vil være fornødent at stille det Endringsforslag, som er antydet af den ærede Taler; thi Ordene i sig selv lade jo ingen Tvivl om, at Tienden kan ansættes til samme Beløb, som de andre Tiender, om end Dværg- og Smaaredselstienden tidligere var medindbefattet under disse. Loven tilkænder derhos selv, at der her ikke er at see paa, at man fik en nøjagtig Udmaalning, og derhos er Tienden rimeligviis, naar den virkelig skulde fastsættes efter Granskning, stegen paa Grund af Agerbrugets og alle Forholds Udvikling, men dertil skal jo intet Hensyn tages; det gjælder nærmest om at faae en fast Norm for Tienden, saalange Tienden udgjør en særegen Betsaffningsgenstand, idet den har sit eget Hartkorn, og i flere andre Henseender sammenstiller med faste Eiendomme.

Nyholm: Jeg skal, idet jeg iøvrigt ganske tiltræder dette Lovforslag, tillade mig at gjøre en Henstilling til den høitærede Indenrigsminister. Jeg afsender fuldkommen med ham det Hensigtsmæssige og Fornuftige i denne Lov, idet jeg troer, at den er nødvendig for at rette de Mangler, som § 14 i Loven af 14de April 1852 indeholder; thi naar der udtryffeligt staaer, at de der nævnte Sager afgjøres ved Kjendelse, da maa absolut en Granskning være gaaet forud, efter som en Kjendelse kan fremkomme, uden at der er gaaet Granskning forveien. Det er saaledes meget gavnligt, at Forslaget raader Bod herpaa, da det har viist sig, hvilke Bidløstigheder og Behyrdselser for Statskassen det vilde medføre, hvis der skulde finde Granskning Sted for de Tiendeydere, der selv eie deres Tiender. Men jeg har ikke destomindre nogen Betænkelighed ved Lovforslaget, saaledes som det foreligger. Det deles sig i to Dele; først omtales de Tilfælde, hvor Commissionens Virksomhed udtræves, for at faae Bederlaget for nogen af de tvende andre Tiender bestemt, og dernæst omtales de Tilfælde, hvor Commissionens Mellemkomst i dette Niemed ikke udtræves, hvor det da skal overlades til Commissionen, naar den finder Bederlaget at være uforholdsmæssigt høit eller lavt, at ansætte dette ved et Skjøn. Det er i saa Henseende, at jeg vilde bemærke, at isald der ikke fra Ministeriets Side skeer en bestemt Udtalelse, saa vil det let have den Virkning paa angstelige Tiendecommissioner, at de ville antage, at her er en Granskning fornøden. Jeg troer, at det vilde være uheldigt; thi Granskning kan vistnok saagodtsom i alle Tilfælde undværes. Men for at hindre den, er det neppe tilstrækkeligt, at det hedder, at der skal finde et Skjøn Sted; thi for et Skjøn vil det dog ofte anses nødvendigt, at der skeer Granskning. Nu er det jo imidlertid vist, at der kun skal see Skjøn uden Granskning; men dette forekommer mig ikke tydeligt foresat. Ogsaa fra en anden Side troer jeg, at det vilde være hensigtsmæssigt, at der fra Ministeriets Side skee en Udtalelse om, at det virkelig var Forslagets Mening, at der i Reglen ikke skulde finde Granskning Sted, idet, som jeg alt har udtalt, mange af disse